ZGODOVINA VZHODNE AZIJE

Kublaj kan in dinastija Yuan (1279–1368)

Delitev mongolskega cesarstva ok. leta 1300:

- Veliki kanat ali dinastija Yuan na Kitajskem
- Zlata horda (Altan Orda) v sedanji Rusiji
- Chagatai v Tibetu in Osrednji Aziji
- Ilkanat v Perziji (Iran in sosednja območja)

Ponovitev

- Zakaj ima Kitajska na severni meji stalne težave?
- Kako se ta meja odraža v političnem, družbenem in kulturnem življenju ljudi na obeh straneh?
- Rekonstruirajte nomadska ljudstva tekom stoletij.
- Kako so potekala vojaška osvajanja? Imenujte glavne mongolske vojaške vladarje.
- Kdaj se izoblikuje skupna identiteta nomadov in kaj vpliva na to?

Severna meja

SEVER	JUG
Puščava, stepe, gozdovi	Nižine, gozdovi, vodovje
Nomadi / konji	Poljedelci / voli
Prehranjevanje: ovčetina	Prehranjevanje: svinjina, perutnina
Jurte	Hiše v vaseh
Organizacija v rodovih (podrodovih)	Organizacija po vaseh (davki)
Plemenska zveza	Administrativna hierarhija
Ni stalne organizirane vlade	Stalna organizirana vlada
Kani	Cesarji
Premik v skladu z letnimi časi	Stalno naseljeni

v

Vojaška osvajanja

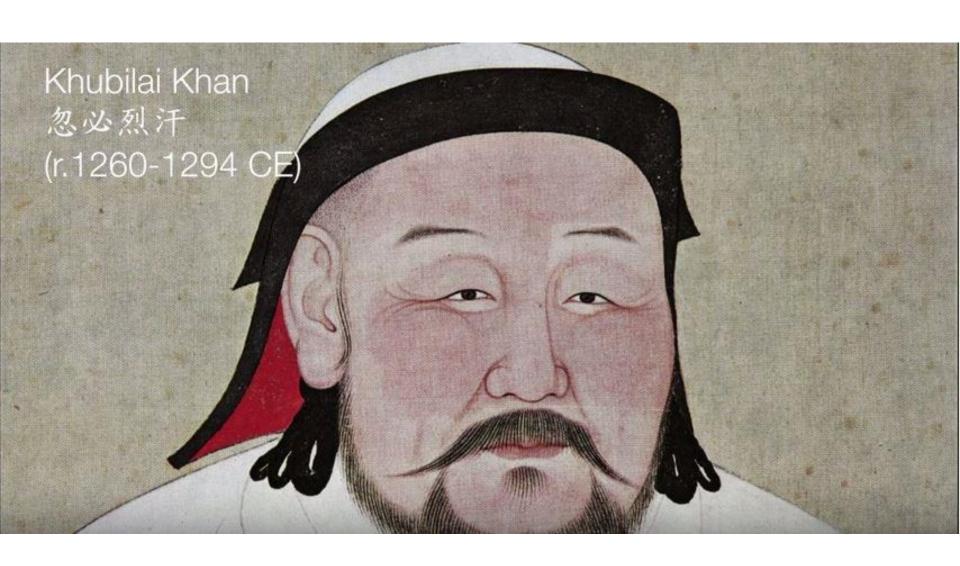
- Kabul (ustanovitelj države)
- Teműjin (1162–1227)(Teműjin) → leta 1206 naziv Džingiskan – Vesoljni vladar
- Ögödej (vlada 1229–1241)
- Möngke (1251–1259)
- Kublaj kan (1260–1294) → ustanovi dinastijo Yuan (1271–1368)

Delitev mongolskega cesarstva ok. leta 1300:

- Veliki kanat ali dinastija Yuan na Kitajskem
- Zlata horda (Altan Orda) v sedanji Rusiji
- Chagatai v Tibetu in Osrednji Aziji
- Ilkanat v Perziji (Iran in sosednja območja)

Kublaj kan (1260–1294) → Veliki kan

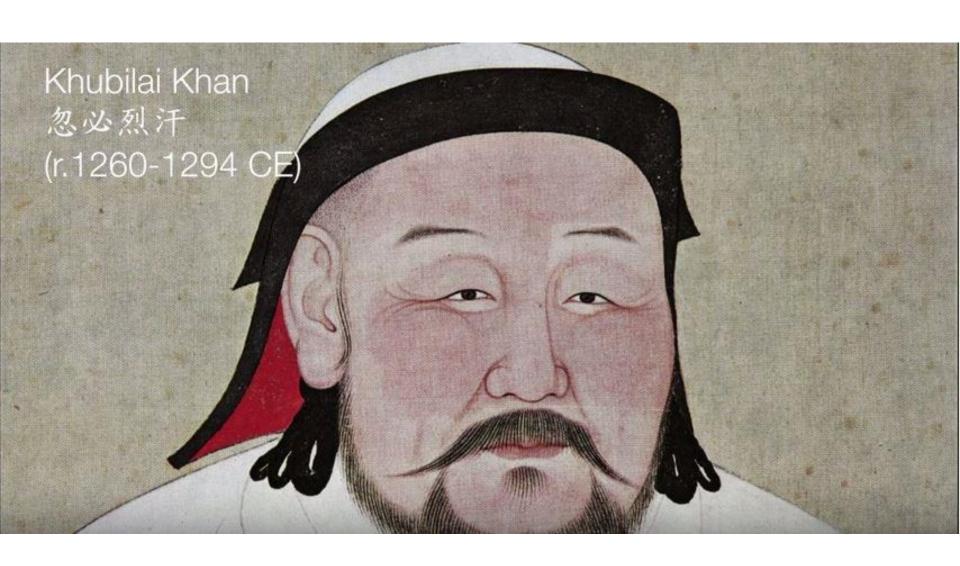

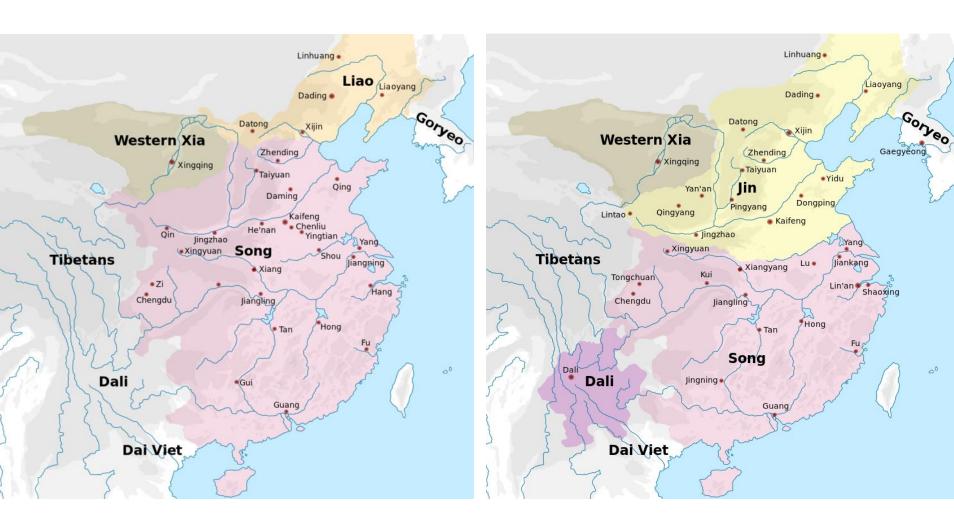
Dinastija Yuan 元 (1279-1368)

- 1260: cesarski naziv
 Zhongtong (Umirjena vlada)
- 1271: ustanovitev dinastije Yuan 元
- 1275: zmaga pri mestu Yangzhou
- 1276: vladarska hiša Song preda uradne državne pečate
- 1279: dokončni poraz cesarjevih sorodnikov

Kublaj kan (1260–1294) → Veliki kan

Dinastija Severni Song (960–1126)

Dinastija Južni Song (1127–1279)

Dinastija Yuan 元 (1279–1368)

Nomadi

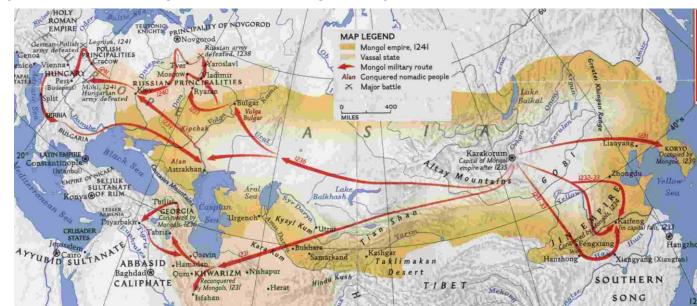
Finančni ministri in uradniki: muslimani iz Osrednje Azije

Religiozne zadeve: tibetanski lamaisti

Etnična hierarhija 4 skupin

- Mongoli (Mengguren) 蒙古人
- Semuren 色目人 (ljudstva iz osrednje in zahodne Azije in Evrope)
- Hanren 漢人 (prebivalci severne Kitajske + Tanguti, Kitani in Džurdži)
- Nanren 南人 (prebivalci južne Kitajske)

М

Državna uprava in ureditev

- Tradicionalna kitajska ureditev → zmanjšanje vpliva konfucianizma
- Cenzorji → nadzor nad uradniki

Ni Zan: Bambusova veja, dinastija Yuan

Gong Kai: Sestradan konj, dinastija Yuan

M

Državna uprava in ureditev

- Tradicionalna kitajska ureditev → zmanjšanje vpliva konfucianizma (1313 ponovna uvedba izpitov → neokonfucinaizem)
- Cenzorji → nadzor nad uradniki
- Dvojezična državna uprava → pogovorna kitajščina (pisanje dram, romanov)
- Naklonjenost mongolski identiteti → preprečevanje stikov med Mongoli in Kitajci

Gospodarstvo: KMETJE

- Opustošeni deli: opravičeni plačevanja davka
- Urad za spodbujanje kmetijstva
- Vaške skupnosti po 50 družin (splošno izobraževanje)
- Zmanjšali pravice veleposestnikov
- Redni sistem stalnih davkov:
- glavarina
- letni davek v žitu
- delovni davek
- Tiskanje priročnikov za kmete:
- Osnove kmetijstva in svilarstva (1273)
- Wang Zhen: *Knjiga o kmetijstvu* (1313)

Lastništvo zemlje

- Državna zemlja gongtian 公田 (javna zemlja, zaplenjena zemlja, neobdelana zemlja, vojaška zemlja za kolonije, peščene površine itd.)
- Fevdno dodeljena zemljišča *citian* 赐田 (sever)
- Budistična zemlja + zemlja cehovskih združenj
- Zasebna zemlja (jug) → najemništvo

Gospodarstvo: OBRTNIKI

■ visok status, dedne obrtniške družine → svilarstvo, gojenje bombaža v kraju Songjiang

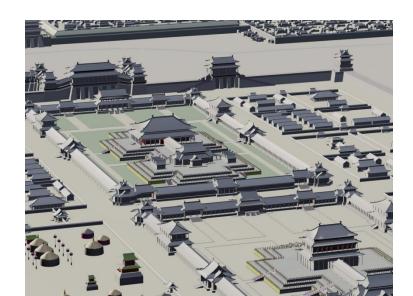
Gospodarstvo: TRGOVCI

- Izboljša položaj trgovcev (notranja in zunanja trgovina)
- Papirni denar na srebrni podlagi:
 - "In this city of Khan-balik is the mint of the Great Khan, who may truly be said to possess the secret of the alchemists, since he has the art of making money. He causes the bark to be stripped from mulberry trees...When ready for use, he has it cut into pieces of different sizes, nearly square, but somewhat longer than they are wide...The coinage of this paper money is authorized with as much form and ceremony as if it were actually pure gold or silver" (Marco Polo: The Travels of Marco Polo)
- Izboljšanje prometa (Veliki kanal do Pekinga, poštna služba)

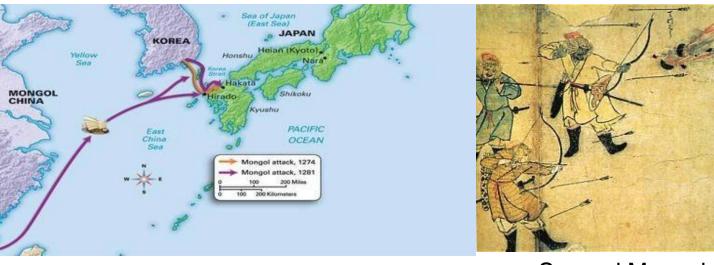
- cestne povezave
- poštna služba
- nadaljevanje velikega prekopa do Pekinga
- prestolnica Dadu大都 (Velika prestolnica) (Kanbalik ali mesto kanov)

Vojaška osvajanja

- Kamikaze 神風: *Kami* bog, *kaze veter*
- Dve neuspešni invaziji na Japonsko:
- 1274: 30.000 vojakov iz Koreje na Japonsko
- 1281: 900 ladij iz Koreje (40.000 vojakov) + 3500 ladij iz južne Kitajske (100.000)

Spopad Mongolov in samuraja, 1274

.

Obdobje po Kublaj kanu

- 39 let: 9 vladarjev
- ni vojaških osvajalnih pohodov (slabitev vojske)
- stalno nasprotje med Mongoli → konflikt dveh konceptov vladanja
- finančne težave (inflacija)
- naravne nesreče (Rumena reka 1344 ponovno spremeni tok) → val uporov
- osrednja oblast šibka → večja moč lokalnih veljakov
- izobraženci: konfucijansko gibanje + Zhu Yuanzhang (kmečko ozadje) → vojaški pohod na sever leta 1368 ustanovitev kitajske dinastije Ming (1368–1644)

Zasluge Mongolov

- Vzpostavili so mir preko vse Azije:
- trgovske poti
- oprejo na strokovnjake podjarmljenih ljudstev
- Verska toleranca → tibetanski budizem (lamaizem)

Drogön Chögyal Phagpa, prvi cesarski duhovni vodja

Stik s krščanstvom

- Nestorjansko krščanstvo
- Katoliško krščanstvo:
- prvi poslanec: Giovanni de Plato Carpini (Ögödej in papež Inocenc IV)
- Giovanni de Monte Corvini (1294: 3 cerkve)
- Odorik iz Pordenone (1318) → potopis »Censcalan (sedanji Kanton) je mesto, ki je trikrat večje od Benetk. Tu je več ladij, kot jih ima vsa Italija skupaj ... Cansay (sedanji Hangzhou) je največje mesto na vsem svetu ... Jilingfu (sedanji Nanjing) ima 360 mostov, ki so boljši od vseh drugih drugje ... Palača v Veliki prestolnici (sedanji Peking) je zares mogočna in gotovo najbolj dovršena na svetu« (Saje 2014, 51).

Zasluge Mongolov

- Vzpostavili so mir preko vse Azije:
- trgovske poti
- oprejo na strokovnjake podjarmljenih ljudstev
- Verska toleranca → tibetanski budizem (lamaizem)
- Prvi popotniki: Marco Polo
- na dvoru Kublaj kana več kot 20 let
- vrnitev v Evropo leta 1295
- Potovanja Marka Pola (Il Milione)
- Omogočili so pretok znanja in idej
- Uporaba smodnika, kompasa, papirja
 in tiska se je postopoma razširila na zahod

M

Deseta domača naloga

- Prebrati Obdobje tujih vladavin in napisati povzetek (1 stran)
- Razmislek: kaj je po vašem mnenju motiviralo mongolsko stalno ekspanzijo in vojaško osvajanje? Napisati odgovor in vaš razmislek (en odstavek)

Rok oddaje: 25. 5. 2022